

1. ZORGVRAAG CENTRAAL: PATIËNTEN EN INDICATIES

Dit kwaliteitskader gaat over patiënten die rondom psychiatrische beoordeling of tijdens hun psychiatrische behandeling ambulancezorg nodig hebben. Het betreft een brede groep patiënten, uiteenlopend van mensen met psychiatrische en/of lichamelijke problematiek tot psychogeriatrische problemen en verstandelijk beperkten. De zorgvraag van de patiënt staat in dit kwaliteitskader centraal. Deze zorgvraag is leidend voor de indicatie óf ambulancezorg nodig is, welke vorm van ambulancezorg en met welke urgentie. Daarbij spelen kenmerken en behoeftes van patiënten een rol, maar ook de situatie waarin de patiënt zich bevindt.

Dit hoofdstuk start met een toelichting op de groepen patiënten die in dit kwaliteitskader onderscheiden worden (1.1). Vervolgens wordt nader ingegaan op de kenmerken en behoeftes van patiënten die de keuze voor ambulancezorg bepalen (1.2) en op de situaties waarin zorgprofessionals gericht kunnen indiceren en wanneer dit niet het geval is (1.3).

1.1 Indicaties voor ambulancezorg

We onderscheiden in dit kwaliteitskader in grote lijnen twee groepen patiënten:

1. Patiënten die zowel psychiatrische als somatische zorg nodig hebben.
2. Patiënten die alleen psychiatrische zorg nodig hebben.

Dit onderscheid komt in de volgende hoofdstukken terug.

Wanneer zowel psychiatrische als somatische zorg nodig zijn, heeft de somatische zorgverlening prioriteit.

Ambulancezorg voor patiënten die alleen somatische zorg nodig hebben, valt niet onder de reikwijdte van dit kwaliteitskader.

1.2 Kenmerken en behoeftes patiënten

Of ambulancezorg wordt ingezet, zo ja welke vorm van ambulancezorg en met welke urgentie, is afhankelijk van de patiënt en diens kenmerken en behoeftes. Kenmerken van patiënten die als eerste van belang zijn voor de keuze voor

passende ambulancezorg zijn:

- behoefte aan specifieke psychiatrische en/of somatische zorg ter plaatse en/of tijdens vervoer (inclusief monitoring na gebruik van sedatie en/of andere medicatie⁸);
- de mate van spoedeisendheid van de zorgvraag;
- de complexiteit van de zorgvraag;
- relevante gedrags- en gemoedskenmerken, zoals wegloupedrag, angst, agitatie en agressiviteit;
- de aanwezigheid van een juridisch kader onder de Wvvgg, Wzd, of een strafrechtelijke procedure of -maatregel.

In situaties waarin dat mogelijk is, wordt in overleg met de patiënt en diens naaste(n) gekeken naar een passende keuze. Patiënten moeten in de gelegenheid worden gesteld om hun voorkeur voor passende ambulancezorg kenbaar te maken⁹. Dit kan ook op een eerder moment, bijvoorbeeld door voorkeuren in een crisis-, zorg- of hulpkaart op te nemen. Wanneer de praktijk dit toelaat, wordt hier rekening mee gehouden. Veiligheid van de patiënt, naasten en zorgprofessionals staat hierbij voorop.

1.3 Gerichte indicatie door behandelaar

Een andere belangrijke factor bij de keuze voor passende ambulancezorg is of een patiënt al dan niet (recent) een contact met zijn/haar behandelaar¹⁰ gehad heeft. Indien dit het geval is, kan de behandelaar gericht ambulancezorg indiceren, toegespitst op de zorgvraag van de patiënt. Zo niet, dan is vaak minder over de zorgvraag van de persoon bekend bij de meldkamercentralist. Vaste triageprotocollen krijgen dan een grotere rol. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een onbekende persoon naar de meldkamer ambulancezorg (MKA) of de acuut psychiatrische hulpverlener (APH)-triagist belt.

8. Generieke module acute psychiatrie, 2019.

9. Generieke module acute psychiatrie, 2019.

10. Dit kan ook een andere zorgverlener zijn dan de regiebehandelaar van een patiënt.

Het onderscheid tussen situaties waarin een behandelaar gericht ambulancezorg kan indiceren en wanneer dat niet zo is, komt in dit kwaliteitskader steeds terug. Dit onderscheid vervangt het onderscheid uit eerdere kaders tussen ambulancezorg vóór en na beoordeling¹¹. Het moment in het zorgpad van een persoon waarop ambulancezorg wordt geïndiceerd, is van ondergeschikt belang aan diens zorgvraag.

11. Zoals onder andere in het Voorlopig model vervoer.